

GÁRDONYI ZOLTÁN REFORMÁTUS ÁLTALÁNOS ISKOLA és AMI

4110. Biharkeresztes, Damjanich u. 21.

Telephely: Biharkeresztes, Kossuth u. 52.

Telefon: 06-54-431-258

Telephely: 06-30-2495215

Email cím: gardonyi.zoltan.iskola@reformatus.hu

Honlap: www.gardonyirefi.hu

Versenyző iskola neve:	
Versenyző iskola települése:	
Versenyző iskola címe, elérhetősége:	
Csapat neve:	
Csapattagok:	
Felkészítő pedagógus neve:	
Felkészítő pedagógus elérhetősége:	

A SZELÍDEK ÖRÖKSÉGE

„VÍZ FAKAD”

Felső tagozat

2026-2027

I. forduló

Az I. forduló megoldásainak visszaküldési határideje **2026. november 27.**

Elérhető pontszám: 105

Jó munkát kívánunk! 😊

1. feladat

A víz szimbolikája

a) Költői nyomok

Keressétek meg az alábbi művekben a vízhez kapcsolódó „képeket”! Írjátok a művek betűjelét a hozzájuk legjobban illő állítás mellé! (Minden betű egyszer használható.)

- A) Kányádi Sándor: Ének a forrásról
- B) Kányádi Sándor: Zápor
- C) Kányádi Sándor: Kánikula
- D) Kányádi Sándor: Noé bárkája felé

A víz üzenete

A vers betűjele

- 1. A víz megérkezése felporzsdíti a természetet.
- 2. A víz hiánya az élővilágot is veszélyezteti.
- 3. A vízhez az élet és a természet csodája kapcsolódik.
- 4. Az áradás után újrakezdés következhet.

_____

_____

_____

_____

4 pont/

b) Keressetek értelmező szótárakban **két különböző jelentést** a **forrás** szóra!

- természeti jelentés: _____
- _____
- átvitt másik jelentés: _____
- _____
- Melyik jelentés illik leginkább Kányádi Sándor Ének a forrásról című versére?
- _____

3 pont/

c) Írjátok három vízzel kapcsolatos közmondást!

- 1. _____
- 2. _____
- 3. _____

3 pont/

2. feladat

Találósok - angol megfejtéssel

Olvassátok el figyelmesen a találós kérdéseket, és találjátok ki, mire utalnak. Írjátok le a megfejtéseket **angolul!**

1. Folyóként futok, csillogok, friss vízzel életet adok. Amerre járok, kizöldül a táj, virágba borul a rét és a határ.

Mi vagyok én? _____

2. Imádságra hívó szent hely vagyok, ahol az emberek együtt imádkoznak. Lépcsőm alól tiszta víz fakad, s életet ad mindennek, ami csak halad.

Mi vagyok én? _____

3. Nem vagyok orvos, mégis gyógyítok, a földnek és az élővilágnak erőt adok. Halak úsznak bennem, növények nőnek partomon, életet fakasztok mindenütt, amerre járok.

Mi vagyok én? _____

4. Gyökerem mélyen a földbe kapaszkodik, ágam az ég felé nyújtózik. Ha vizet kapok, gyümölcsöt érlelek, hús árnyékot adok, friss levegőt lehelek.

Mi vagyok én? _____

5. Pikkely borít, ruhám sincsen, folyókban, patakokban úszom fürgén. Tiszta vízben fickándozom, vízi társaim közt otthon vagyok.

Mi vagyok én? _____

6. Cseppenként hullok alá az égből, virág éled tőlem a száraz földből. Gyűjts össze, hogy legyen majd elég, ha beköszönt a szárazság és a hőség. Életet hozok a földre az égből.

Mi vagyok én? _____

7. Kiszáritom a földet, sivatárrá teszem, a folyók vizét is lassan elnyelem. Apad a folyó, hervad a virág, Szomjazik a növény, segítségre vár.

Mi vagyok én? _____

8. Nem vagyok kincs, sem drága vagyon, mégis örömet hozok sok-sok napon. Azt súgom: „Szebb napok jönnek még!”, s erőt adok, ha borús az ég.

Mi vagyok én? _____

9. Otthont adok kicsinek és nagynak, fáknak, folyóknak, sokféle állatnak. Vigyázz rám, óvj meg, tarts tisztán, hogy unokáink is gyönyörködhesse bennem majd!

Mi vagyok én? _____

10. Több vagyok, mint egyszerű víz, lelki szomjadra is enyhülést nyújtok. A Bibliában új életet adok, Isten szeretetéről tanúskodom.

Mi vagyok én? _____

10 pont/

3. feladat

Vizes matek

a) A kerti medence feltöltése

Egy kerti medencébe összesen $4,5 \text{ m}^3$ víz fér. A kerti csapból eddig már beleengedtek 28 hl vizet, a gyerekek pedig játékból még beleöntöttek 1500 dl vizet vödrökkel.

Hány liter víz hiányzik még, hogy a medence teljesen megteljen?

5 pont/

b) A laboratóriumi keverék

Egy vegyésznek pontosan 2 liter speciális folyadékra van szüksége a kísérlethez. A laborban a következő mennyiségek állnak rendelkezésére különböző kémcsövekben: 450 ml , 85 cl és 6 dl .

Ha a vegyész az összes rendelkezésre álló folyadékot összeönti, hány centiliter (cl) folyadék fog még hiányozni a kívánt mennyiséghez?

5 pont/

c) Az akvárium vize

Egy akváriumba $0,24 \text{ m}^3$ víz fér. Tisztításkor leengednek belőle $1,1 \text{ hl}$ vizet, majd a párolgás miatt még eltűnik belőle 5000 ml víz.

Hány deciliter (dl) víz maradt az akváriumban?

5 pont/

d) Az esővízgyűjtő hordó és a kerti locsolás

A kertben áll egy 150 cm (azaz méter) magas esővízgyűjtő hordó. A hordóban a víz szintje kezdetben pontosan 100 cm magasan áll. Ebben a hordóban minden 1 cm magasságú vízoszlop pontosan 2 liter vizet jelent.

Délután kisüt a nap, és Apa locsolni kezd: egy vödörrel kimer a hordóból 30 liter vizet. Később azonban elered az eső, és a hordóba a tetőről 50 liter friss esővíz folyik vissza.

- Hány liter víz volt eredetileg a hordóban a locsolás előtt?

5 pont/

- Írjátok fel előjeles számokkal (pozitív/negatív), hogyan változott a hordó vízmennyisége! (Locsolás mint veszteség, eső mint nyereség). Mennyi a hordó vízkészletének tiszta (nettó) változása a nap végére?

5 pont/

- Hány deciliter (dl) víz lesz a hordóban a folyamatok végén? Hány centiméter magasan fog állni ekkor a vízszint?

5 pont/

Gárdonyi Zoltán Református Általános Iskola és AMI
A Szelídek öröksége I. forduló

4. feladat

A folyók titkos nyelve

12 pont/

Egy történész titkos kódokat hagyott hátra a feljegyzéseiben. Vajon sikerül megfejtenetek, mely folyók neveit rejtik a számok?

1. Fejtsétek meg a kódokat a megadott példa segítségével! Írjátok a vonalra a megfejtett folyók nevét!

Tisza = 33-15-32-1

a) 6-35-22-1 = _____

b) 31-1-17-25 = _____

c) 5-9-19-9 = _____

2. Kapcsoljátok a megfejtett folyókat a magyar történelem egy-egy fontos eseményéhez! Nevezzétek meg a kiválasztott eseményt, és írjátok le röviden, mi volt benne a folyó szerepe! A táblázatot a Tiszánál látott példa alapján töltsétek ki!

Folyó	Kapcsolódó történelmi esemény	A folyó szerepe
Tisza	19. századi folyószabályozás	A folyószabályozás csökkentette az árvízveszélyt, és nagy területeket tett alkalmassá a mezőgazdasági művelésre. A folyó fontos szerepet játszott a közlekedésben, a vízi áruszállításban és a halászatban is. A szabályozás azonban megváltoztatta a folyó természetes vízjárását, csökkentette a mocsaras területek kiterjedését, és átalakította a táj élővilágát.

Gárdonyi Zoltán Református Általános Iskola és AMI
A Szelídek öröksége I. forduló

5. feladat

Vízfolyásról vízfolyásra

Melyik vízfolyás honnan fakad?

Az alábbi folyók forrására vagyunk kíváncsiak. Töltsétek ki a táblázatot a példának megfelelően!

FOLYÓ NEVE	EREDÉSE	ORSZÁG
példa: Duna	Fekete-erdő	Németország
Maros		
Dráva		
Ipoly		
Nílus		
Amazonas		
Kongó		
Elba		
Dnyeper		
Jangce		
Mississippi		
Rajna		
Tisza		
Volga		
Zala		
Pó		

15 pont/

Gárdonyi Zoltán Református Általános Iskola és AMI
A Szelídek öröksége I. forduló

6. feladat

A víz kémiaja

Készítsétek el a víz anyagismereti kártyáját!

Kémiai jele:		
Olvadáspontja (op):	Forráspontja (fp):	
Színe:	Szaga:	
Biztonsági fokozata:		
Halmazállapota:		
Oldhatósága:		
Sűrűsége:		
Fontosabb reakciói:		
Élettani hatása:		
Előfordulása a természetben:		
Előállítása:		
Felhasználása:		
Egyéb:		

8 pont/

Gárdonyi Zoltán Református Általános Iskola és AMI
A Szelídek öröksége I. forduló

7. feladat

Bibliai vizek

Keressétek meg a betűhalmazban megtalálható bibliai vizek neveit! A szavak vízszintesen, függőlegesen, átlósan, valamint oda- és visszafelé is olvashatók.

T	S	P	I	S	O	N	M	I	K	L	Á	S	E
I	I	P	Á	R	T	S	F	O	K	G	I	R	U
R	R	B	B	O	T	N	Í	L	U	S	D	Ő	F
S	G	Z	É	P	Ú	T	E	B	I	M	B	A	R
I	I	G	Á	R	T	O	L	D	I	S	N	Á	Á
H	T	E	B	N	I	V	N	Á	D	R	O	J	T
L	P	É	Z	Ó	B	Á	R	V	Í	L	O	T	E
J	J	A	B	B	Ó	K	S	I	R	É	S	I	S
I	Z	Á	L	Ő	Ú	R	T	T	F	U	R	A	Z
F	Ö	L	D	K	Ö	Z	I	T	E	N	G	E	R
E	P	U	Z	R	Á	C	T	E	S	N	J	Z	O
T	A	L	V	Ö	R	Ö	S	T	E	N	G	E	R
E	L	O	Z	R	E	F	O	R	U	J	Ő	E	S
G	E	N	E	Z	Á	R	E	T	I	T	Ó	B	R
I	H	L	I	Ő	E	V	T	T	Ó	I	E	R	D

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

5. _____

6. _____

7. _____

8. _____

9. _____

10. _____

10 pont/

8. feladat

Ezékiel folyója

„Azután visszavezetett engem a templom bejáratához. Ott láttam, hogy víz fakad a templom küszöbe alól kelet felé... Ez a víz a keleti vidék felé folyik, a síkságra ér, és a tengerbe ömlik. Amikor a sós tengerbe ömlik, meggyógyul a vize. Élőlények nyüzsögnek majd mindenütt, ahová a folyó eljut... A folyó partján pedig mindenféle gyümölcsfa nő majd. Levelük nem hervad el, gyümölcsük nem fogy el: havonként új gyümölcsöt teremnek, mert a szentélyből folyik oda a vizük.” (Ezékiel 47,1.8.12)

Készítsetek illusztrációt a megadott igeszakaszhoz!

10 pont/

